

Het duistere geheim

Begin van een verhaal uit de korte verhalenbundel 'Het hemelse basketbal'

1.

Lang geleden, toen ik nog heel klein was, kregen wij belangrijke mensen te gast voor het middageten. Ik vroeg indertijd aan mijn moeder wat er voor lunch was. Speenvarken, was het antwoord. En wat is speenvarken?, vroeg ik. Mama antwoordde: speenvarken is een klein zwijn. Het protestgehuil waarmee ik het vertikte om het kleine zwijn te eten duurde drie kwartier. Het leek mij zo immoreel om kleine zwijnen te eten, alsof je... weet ik veel. Kleine kinderen at. Ik was het snel weer kwijt.

2.

Mijn duistere geheim is dat ik dol ben op rood vlees.

Zo, dat heb ik opgebiecht. Ik bak voor mezelf en Damijel een bloederige biefstuk, voor ieder een, en er gaat niets boven de lust van die eerste snee met een goed mes. Die waaruit de biefstuk over het bord gaat bloeden. Ik kan er niets aan doen, ik ben bloeddorstig. Soms verbeeld ik me dat ik een oervrouw ben die in een grot halfgare vleesklompen uit elkaar scheurt en niet maalt om cholesterol of rondwormen omdat zij toch geen dertig zal worden.

Het vlees dat ik niet zou eten, bestaat gewoonweg niet. Begrijp me niet verkeerd: ik eet alles. Maar vlees is mijn eerste en grootste voedselliefde. En daarom vind ik het verschrikkelijk als Vanja en Alisa me uitnodigen om bij hen te komen eten.

3.

Vanja en Alisa zijn radicale vegetariërs. Zij eten niet, zij grazen. U krijgt in hun huis geen vlees, ook al hangt uw leven ervan af. Het gaat nog verder. Zij dienen geen vis op, geen eieren, niets. Lang geleden, toen we nog samen naar school gingen, was Alisa een heel normale vrouw met wie je een boterham met gerookte ham of een broodje salami kon delen. Toen ging zij indologie studeren, ontmoette zij Vanja en werd zij een dogmatische vegetariër met een enorme zendingsdrang. Een jehovagetuige zou er een puntje aan kunnen zuigen. Maar je verbreekt een jarenlange vriendschap niet louter om verschillen in voedselgewoontes, mijmer ik in mezelf als ik in de keuken sta. Voordat ik wegga, eet ik nog wat spek, en wel sneller dan Damijel kan snijden.

4.

Normaal gesproken ben ik een fatsoenlijk mens. Iedereen kan een diner doorslikken dat bestaat uit tofu, gekookte wortelen, tomaten gevuld met allerlei andere groente, zilvervliesrijst en dergelijke. Het smaakt naar niets, maar je gaat er niet dood aan. En zo kauw ik gehoorzaam totdat Alisa een paar dunne groene slierten op mijn bord kwakt.

‘Wat is dit?’, vraag ik netjes.

‘Asparagus’, zegt Alisa.

Wat ben je toch ook een snob, denk ik dan. In onze taal hebben wij daar een mooi woord voor, namelijk asperges. Alleen zijn asperges geen dunne groene slierten. Ik staar naar mijn bord en dan gaat het lampje branden. Asparagus. Asparagus is datgene wat ten tijde van mijn eendimensionale jeugd in het arbeidersparadijs het enige groen was dat ze in een bloemenwinkel om een anjer¹ of een anjelier² wilden, konden of mochten wikkelen. Ik weet nog dat mijn tante Vera van anjelier... anjers hield en dat zij die altijd,

---

¹Grote rode anjers waren tijdens het Titoïstisch regime het verplicht vereerd symbool van de arbeidersbeweging.

² Kleine, geurige sierbloemen in vele kleuren, Dianthus.

met asparagus, naar mijn oma bracht. Die een bloedhekel had aan anjers. Oma hield van hyacinten. Maar je onderbreekt een langdurige vriendschap niet omdat je van verschillende bloemen houdt.

‘En we hebben zeker anjers als dessert...’, ga ik hardop door in mijn gedachteketen, waarbij ik helemaal vergeet dat ik de asparagus heb verwerkt in de stilte van mijn verbaasde geest.

‘Wat zeg je?’ vraagt Alisa.

5.

Ik sla de asparagus over. Als dessert hebben we dood fruit, omdat in alle toetjes de gehate dierenvetten worden verwerkt, of de eieren. Om kaas te maken worden ergens op het platteland onderdrukte koeien gemolken. Uitgesloten. Het zou allemaal eindigen zonder incidenten, ware het niet dat Alisa over de onaangeraakte asparagus begint. Als ze na het diner de borden verzamelt, vraagt ze:

‘Vond je de asparagus niet lekker?’

Er zijn momenten waarop ik een steek voel. Misschien komt het van een duistere wederhelft van Damijel waar ik nog geen kennis mee heb gemaakt. Ik weet het niet. Maar in plaats van tegen Alisa te zeggen dat ik allergisch ben voor asparagus of me er met een andere soortgelijke foef vanaf te maken, stel ik haar een vraag.

‘Hoor eens, mag ik jou eens wat vragen?’

‘Uiteraard’, antwoordt Alisa zonder enig benul van waar dit allemaal toe zou leiden.

‘Als jij en Vanja bij mij komen eten, dan maak ik altijd iets vleesloos voor jullie, nietwaar? Dus waarom maken jullie voor mij nooit karbonaadjes, bijvoorbeeld? Ik respecteer jullie voedingsgewoontes. Waarom respecteren jullie de mijne niet?’

Alisa is stomverbaasd. Net als Vanja. En net als Željka en Marko die evenmin vegetariërs zijn, maar wel geloven in een actief verdraagzame samenleving. Ik voel dat Jan aan de andere kant van de tafel mijn gevoelens deelt. Jammer dat hij maar een eenling is, want nu zijn we dus in de voedingsminderheid. Als een kamikaze ga ik verder.

‘Kijk nou bijvoorbeeld deze asparagus. Die doet mij denken aan de bloemboeketjes die mijn vader op Vrouwendag voor mijn moeder meenam. En dat soort gevoelens horen niet op het bord. Je weet toch dat ik dol ben op vlees? Waarom maak je het dan nooit voor mij klaar?’

Alisa bundelt haar krachten om een antwoord te geven.

‘Omdat ik geen dier kan doden!’

‘Dat vraag ik je ook niet. Je hoeft geen varken te slachten, alleen maar een karbonaadje te kopen. Bovendien zou dat zwijn jou opeten zonder ook maar een keer met zijn ogen te knippen.’

‘Sorry hoor’, zegt Alisa beledigd, ‘maar dit druist tegen mijn filosofie in.’

‘Maar niet tegen de mijne en we hebben het hier wel over mijn bord.’

‘Ik begrijp niet hoe jij dode dieren kunt eten!’

‘En ik begrijp niet hoe jij dode planten kunt eten!’

‘Dat is toch niet hetzelfde!’

‘Hoezo niet? Iedereen neemt het op voor kalfjes en biggetjes, maar niemand neemt het op voor de sla! En dat alleen omdat de sla geen mooie bruine ogen heeft! Dat zij je daarmee niet aan kan kijken, betekent nog niet dat zij niet leeft, hoor! Het is niet zo dat een wortel geen gevoel heeft, alleen omdat zij niet schreeuwt als je haar schilt! Wat is dit voor een perverse logica? Je draait zo de nek van de andijvie om, maar je kunt geen schnitzel bakken?’

Alisa’s handen trillen en beven en ik zie dat ik te ver ben gegaan. En net als ik me op PMS wil beroepen, mengt Vanja zich in het gesprek. Met een meelijdende stem van iemand die de verlichting heeft geproefd probeert hij een primitieve vleesetersziel te beleren: